

DECIZIA

**Consiliului de conducere al Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare
nr. 2 din 25 iulie 2025**

**referitor la examinarea contestației cu privire la decizia de respingere a cererii de recunoaștere
și echivalare a titlului științific de doctor în istorie**

În temeiul Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din 28.02.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (pp. 2 și 3 ale Hotărârii și p. 9, alin. 6), lit. e) ale anexei nr.1), Regulamentului de recunoaștere și echivalare a titlurilor științifice și științifico-didactice (HG 7/2024), prevederilor Regulamentului privind soluționarea petițiilor depuse la Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), aprobat prin decizia Consiliului de conducere nr. 58 din 26.03.2021, ANACEC a inițiat procedura de examinare a contestației depusă de dl ROMANCIUC Alexei (nr. de intrare R-07/25 din 12.06.2025) la decizia Consiliului de conducere a ANACEC nr. 16 din 16.05.2025 cu privire la respingerea cererii de recunoaștere a titlului științific de doctor (Diplomă de candidat în științe, №0000249, seria ДКН 24.00.01.0012, eliberată în baza Ordinului № 616 din 05.07.2022 al Institutului de Stat de Relații Internaționale din Moscova (Universitate), Federația Rusă, în baza deciziei Consiliului de disertație MGIMO 24.00.01.0012 din 22.06.2022), acordat dlui ROMANCIUC Alexei, în urma susținerii tezei de doctorat cu titlul „Социокультурная динамика в культурных пограничьях (на базе Карпато-Днестровского региона)/ Dinamica socio-culturală în zonele de frontieră culturală (studiu de caz al unor comunități din regiunea Carpato-Nisteană)”.

În conformitate cu pct. 28-42 din Regulamentul privind soluționarea petițiilor, contestația a fost examinată de către Comisia de examinare a contestației, formată prin ordinul președintelui ANACEC Nr. 32-A din 16 iunie 2025 (în continuare – Comisia).

Comisia în baza prevederilor Regulamentului de recunoaștere și echivalare a titlurilor științifice și științifico-didactice (HG 7/2024) și ale Regulamentului privind soluționarea petițiilor depuse la Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), aprobat prin decizia Consiliului de conducere nr. 58 din 26.03.2021 a examinat obiecțiile și revendicările prezentate în contestație și procedura de examinare a dosarului pentru recunoaștere și echivalare a titlului științific a dlui ROMANCIUC Alexei în cadrul ANACEC, analiza acestora fiind reflectată în Raportul Comisiei și în avizele membrilor Comisiei.

În rezultatul discuțiilor membrii Comisiei au stabilit:

- Autorul își bazează cercetarea, în mare parte, pe literatura scrisă în perioada sovietică și cea din Federația Rusă de la etapa contemporană. Lipsește analiza studiilor semnate de arheologi, istorici, culturologi din Republica Moldova și România scrise după anul 1991.
- Există insuficiențe metodologice și analitice ce țin de colectarea și prelucrarea datelor primare utilizate în studiile de caz, documente inedite, documente publicate.
- Comunitățile selectate, dar și limita de timp pusă în discuție, nu sunt cele mai reprezentative pentru arealele și perioadele selectate drept indicatori ai dinamicii socioculturale.
- Limita cronologică dintre cele două fenomene culturale și istorice abordate în teză depășește cca. 3000 de ani. Întrucât în decursul acestui interval cronologic am avea minimum 10-13 modificări de conținut etnocultural și minimum două perioade de „secole întunecate” despre care avem cunoștințe reduse, fapt ce exclude demersul științific din firul logicii cognitive.

- Este evidentă lipsa unor argumentări temeinice referitoare la limitele cronologice ale celor două eșantioane examinate și golul de la perioada veche (antică, medievală și modernă timpurie) a spațiului românesc (Carpato-Nistean) la cel modern și contemporan – Basarabia, RSSM și Republica Moldova.

- Țara Moldovei, Basarabia, RSSM și Republica Moldova sunt privite de autor *ca un fenomen separat* pe parcursul a mai mult de 600 de ani, grație faptului că au deținut statut de vasal, aflându-se sub protecția sau în componența vecinilor mai puternici (Polonia, Ungaria, Turcia, Rusia și România). Autorul nu recunoaște componentele respective ca parte a Imperiului Otoman, Poloniei, Țării Moldovei, Principatului Moldovei și României, doar Basarabia este descrisă ca parte a Imperiului Rus.

- Autorul dă dovadă de slabe cunoștințe generale și cronologice ale evenimentelor politice care au dus la fracturări repetate ale teritoriului de est al Țării Moldovei și înglobarea lui în diferite formațiuni politice în secolele XIX-XX.

- Analizele sunt tendențioase. De exemplu: „creșterea numărului populației în Basarabia (sec. XIX) a fost dictat de intrarea regiunii în componența Imperiului Rus, care a creat condiții de stabilitate și de lichidare a distrugerilor/ruinărilor militare”. Însă nu sunt comparate aceste date cu rezultatele recensămintelor, cu documentele vremii referitoare la perioadele anterioare ocupării Basarabiei în 1812.

- Referindu-se la numărul de localități atestate în regiunea anexată la Rusia (p.182), autorul folosește unele cifre ce s-au perindat prin literatură timp de mai bine de un secol și jumătate, adică de 683 – la 1812 și 1083 – 1817. Cifre care necesitau unele precizări, însă autorul s-a limitat doar la constatarea că multe dintre satele consemnate la 1817 sunt atestate anterior anului 1812. Ajungând la concluzia că „în cazul de față se observă o evidență nu suficient de precisă a populației la 1812”, enumerând o serie de factori generali cum ar fi efectele acțiunilor militare din perioada 1806-1812, care au provocat procese de migrație în interiorul Principatului Moldova, și spre limitele acestuia, și tendințele populației de a nu fi luată la evidență de „recenzori”. Autorul în acest caz ar fi fost impus de principiile de cercetare să lase o doză de suspiciune și să identifice unele explicații referitoare la nesiguranța datelor referitoare la cifra de pornire a calculelor, și să nu cadă în capcana în care a căzut predecesorul său în persoana lui V.S. Zelenciuc, care a apreciat eronat sporul populației regiunii, comparativ cu datele din teritoriile limitrofe ale spațiului analizat, la care apelează și autorul acestei lucrări.

- Dacă politica de colonizare a Imperiului Rus în regiunile de sud-vest a imperiului, au determinat creșterea excesivă a numărului populației din regiune, inclusiv în Basarabia în prima jumătate a secolului al XIX-lea, fenomenul dinamicii populației, începând cu acest interval cronologic, întrucât a ajuns la o anumită „saturație”, continuă nu în baza politicilor de colonizare, ci pe baza sporului natural, continuând în pofida cataclismelor care au marcat prima jumătate a secolului XX, revoluțiile ruse, cele două războaie mondiale, deportările în masă din anii 40, pandemiile/epidemiile de gripă spaniolă, tifos exantematic și cele virale (difterie, rujeolă, scarlatină etc.) nu au afectat creșterea progresivă a populației din regiune, trendul ascendent fiind evident, ceea ce nu observă autorul lucrării, care sesizează la începutul deceniului 5 o descreștere inexplicabilă a populației, deși este conștient că o parte din teritoriile a spațiului Pruto-Nistean au fost incluse în componența RSS Ucrainene (p. 189). Toate aceste lucruri pe care nu le-a luat în calcul autorul, și în special cel ce ține de noile hotare ale Republicii Moldovenești Unionale, l-au dus la o concluzie eronată, cităm: „În pofida acestor lucruri, luând în calcul toate rectificările ce s-ar cuveni, se poate de afirmat că populația Basarabiei în perioada românească practic nu a crescut”, drept argumentare aduce datele publicate în 1990 de I.V. Tabac (p.189), comițând în acest caz o eroare tehnică, cel mai probabil, prin notă la lucrarea lui Ioan Halippa, care se referă la situația bisericilor din Basarabia la 1812-1813 (vezi notele 405, 406), în realitate indicând cifra populației din RSSM în anul 1941 (nota. 407). Conform datelor oferite de I.V. Tabac, populația din RSSM la 1941 ar fi constituit 2.357 mii persoane, deși după cum putem afla din lucrarea domnului Nicolae Enciu, la 1 iulie 1939 în Basarabia era o populație de 3.173.209 persoane. Prin urmare concluzia la care a ajuns

domnul Romanciuc în acest caz este eronată și chiar poate fi calificată ca una tendențioasă, lipsită de bună credință.

- Referindu-ne la modul cum autorul a reușit să folosească datele referitoare la dinamica populației, putem concluziona că atitudinea autorului față de acestea urma să fie cel puțin critică și să identifice acele erori, sau disonanțe cu obiectivul propus. Înțelegem că este dificil de a aduna și de a explica toate fenomenele și procesele ce influențează un anumit proces, cum ar fi dinamica populației, dar utilizarea informațiilor actualizate ar fi fost binevenită pentru sporirea calității demersului ce și l-a propus autorul.

- La fel, numărul bisericilor de piatră construite în prima jumătate a sec. XIX trebuie comparat cu numărul total de biserici ridicate pe teritoriul dintre Prut și Nistru în sec. XVII-XVIII.

- Stranii sunt aprecierile autorului în legătură cu edificarea de noi biserici și refacerea/reconstrucția bisericilor din perioada administrației românești. În cazul dat autorul folosind datele „Enciclopediei Ortodoxe”, editate în Federația Rusă, constată că în respectivul interval au fost construite din nou până la 100 de biserici, tot cam atâtea fiind reconstruite, ceea ce denotă că în mediu în perioada de 22 de ani de administrație românească anual s-a intervenit la cca. 8,33 lăcașe de cult. În lucrare nu găsim nuanțări privind calitatea acestor construcții, autorul se rezumă doar la a constata: „Că, deși, acest proces cedează tempourilor de construcție a bisericilor din prima jumătate a secolului al XIX-lea, totuși este un indicator destul de înalt comparativ cu perioada celei de-a doua jumătăți a secolului al XIX-lea – începutul secolului XX.”

- Corelând parametrul dinamicii populației cu cel al costurilor în domeniul edificării construcțiilor sacre de utilitate-publică, autorul stabilește un paradox dintre numărul în descreștere a populației cu costurile efective, insistând asupra unor idei vehiculate în epocă, dar mai ales în perioada sovietică, privitor la „condițiile de trai dezastruoase în care se afla/la care a ajuns populația regiunii” în timpul administrației românești. Nu negăm că în perioada administrației românești în Basarabia, nu ar fi existat crize ce au afectat viața cotidiană, dar comparând nivelul de trai a locuitorilor altor regiuni atât din componența Regatului României, Uniunii Sovietice, a statelor din imediata proximitate Polonia, Bulgaria, situația locuitorilor era în egală măsură gravă, pe alocuri și mai gravă dacă ne referim la locuitorii malului stâng al Nistrului, iar implicarea populației din regiune la edificarea cel puțin a 100 de noi biserici, denotă că în perioada de administrație românească de până la al Doilea Război Mondial, au existat resurse suficiente de le-au permis acestora să sprijine asemenea inițiative de utilitate publică. Iar afirmația autorului că: „... dinamica costurilor efortului de muncă în sfera consumului de utilitate-publică de prestigiu în Basarabia crește în perioada românească destul de mult și este neproportională cu capacitatea economică a societății.”, urma să fie nuanțată, dezvoltată și explicată, fapt ce nu poate fi omis din atenție.

- Aceeași modalitate superficială de operare a datelor dintre parametrii de ordine selectați îi sesizăm și pentru perioada sovietică, dar și după independență. Autorul preia unele date, deseori într-un mod tendențios le „încadrează” în schema ce i-ar fi oferit-o „teoria cliodinamicii”, și pretinde că a găsit unele legități și explicații la fenomenele ce au determinat dinamica socio-culturală în societățile de interferență de la hotarele culturale.

- Noutatea științifică și valoarea teoretică nu sunt evidente, ceea ce subminează obiectivul principal al unei cercetări doctorale: nu este clar definit cadrul teoretic care ar susține analiza fenomenelor și faptelor; descrierea și interpretarea teoriei cliodinamicii este vagă și insuficient argumentată; o parte din elementele considerate ca noutate se referă la obiective de cercetare și nu la rezultatele cercetării.

- Insistența cercetătorului pe instrumente speculative ale cliodinamicii riscă să-l aducă în sfera pseudostiinței.

În baza discuțiilor, și în temeiul pct. 36 și 37 din Regulamentul privind soluționarea petițiilor depuse la ANACEC, Comisia de examinare a contestației a recomandat: susținerea deciziei CC al ANACEC nr. 16 din 16.05.2025, prin care se respinge cererea de recunoaștere și echivalare

a titlului științific de doctor în domeniul *Istorie* conferit domnului Alexei Romanciuc de Institutul de Stat de Relații Internaționale din Moscova (Universitate) (MGIMO), Federația Rusă, pe motivul că teza nu corespunde întru totul cerințelor înaintate unei teze de doctor, precum și a abaterilor de la normele Codului de etică și deontologie profesională a personalului științific și științifico-didactic. În fond lucrarea prezintă deficiențe majore care afectează originalitatea, contribuția teoretică, noutatea științifică și veridicitatea rezultatelor.

Consiliul de conducere al ANACEC, în rezultatul examinării contestației depuse de către dl ROMANCIUC Alexei (nr. de intrare R-07/25 din 12.06.2025) și a Raportului Comisiei de examinare a contestației, constată că decizia Consiliului de conducere al ANACEC nr. 16 din 16.05.2025 cu privire la respingerea solicitării de recunoaștere și echivalare a tezei de doctor (Diplomă de candidat în științe, №0000249, seria ДКН 24.00.01.0012, eliberată în baza Ordinului № 616 din 05.07.2022 al Institutului de Stat de Relații Internaționale din Moscova (Universitate), Federația Rusă, în baza deciziei Consiliului de disertație MGIMO 24.00.01.0012 din 22.06.2022), acordat dlui ROMANCIUC Alexei, în urma susținerii tezei de doctorat cu titlul „Социокультурная динамика в культурных пограничьях (на базе Карпато-Днестровского региона)/ Dinamica socio-culturală în zonele de frontieră culturală (studiu de caz al unor comunități din regiunea Carpato-Nistreană)”, și de echivalare a acestuia cu titlul științific de doctor în istorie, a fost luată în conformitate cu prevederile Regulamentului de recunoaștere și echivalare a titlurilor științifice și științifico-didactice (HG 7/2024), fiind aplicat corect pct. 23 al acestuia, și, în baza atribuțiilor legale pe care le deține,

DECIDE:

1. Se respinge contestația depusă de către ROMANCIUC Alexei (nr. de intrare R-07/25 din 12.06.2025) la decizia Consiliului de conducere al ANACEC nr. 16 din 16.05.2025 cu privire la respingerea cererii de recunoaștere a titlului științific de doctor (Diplomă de candidat în științe, №0000249, seria ДКН 24.00.01.0012, eliberată în baza Ordinului № 616 din 05.07.2022 al Institutului de Stat de Relații Internaționale din Moscova (Universitate), Federația Rusă, în baza deciziei Consiliului de disertație MGIMO 24.00.01.0012 din 22.06.2022), acordat dlui ROMANCIUC Alexei, în urma susținerii tezei de doctorat cu titlul „Социокультурная динамика в культурных пограничьях (на базе Карпато-Днестровского региона)/ Dinamica socio-culturală în zonele de frontieră culturală (studiu de caz al unor comunități din regiunea Carpato-Nistreană)”, și de echivalare a acestuia cu titlul științific de doctor în istorie și se menține decizia inițială.
2. Direcția evaluare în cercetare și inovare va informa contestatarul privind decizia luată.

Prezenta decizie poate fi contestată în instanța de judecată în termen de 30 zile de la comunicare, în condițiile legii.

Președinte

Daniela ELENCIUC

Secretar al ședinței

Mihail ONOI